

NÉMETH ZOLTÁN

Könnyek számolatlanul

Hajnali négykor pirkad,
ilyentájt lopózok csöndben a teraszra,
hogy elvégezzem az otthonosság-tornagyakorlatokat.
Rituális halpozíciót veszek fel a barnára pácolt deszkán,
amely 1 méter 73 centiméterre emelkedik
a homokos-szikes, gyér fűvel borított talajszint fölé,
szemben a lépcsővel és a kapubejárattal.
Ennek azért van jelentősége,
mert mindennap százszor végigjászom, százszor
a belépést a kapun, a 8 méter 24 centiméternyi
megérkezést a lépcsőkre, ahonnét
ugyanide jutok, ide, a terasz padlódeszkáira –
és újra meg újra, a lehető legaprólékosabban
átveszem a nyaraló egész környezetét.
Smith, Tanakawa és Déguey szerint egy lény
akkor képes túlélni egy adott közegben,
ha annak legalább 12,64%-át otthonosnak érzi,
ellenkező esetben elpusztul.
Fizikai vagy pszichés elváltozások
következtében úgy alakul át,
a környezet akként formálja meg,
hogy a benne végbemenő folyamatok
a halálát okozzák.
A hal lubickol az elemekben,
ezért úszok a kaputól a lépcsőig,
a lépcső éleit figyelmen kívül hagyva
ezért úszok fel a teraszra,
és úszom oda egyenként minden tárgyhoz,
számba veszem és kiengedem újra és újra
a hatalmas kávébarna napernyőt,
a napernyő bazalt körtalapzatát,
a műanyag és fa karszékeket,
a székek napocskamintás párnáit,
a két akácfa asztalt,

a rajtuk álló porcelánvázákat,
bennük a frissen szedett kamilla- és búzavirágcsokrokat,
számba veszem Iwonka ajándékait,
a türkizkék lampiont,
a sarokban álló oxidálódott bronzkék fa íbiszszobrot,
az élénkzöld békát a szélkolomppal,
számba veszem és kiengedem,
érezem lüktető nyelvemen,
visszaszívom és újra kiengedem,
a terasz cserepeit,
bennük az átható illatú levendulabokrokat,
a tegnapi és tegnapelőtti Gazeta Wyborczákat,
amelyek a kis kávézóasztal mellett hevernek,
végigfuttatom a szám peremén
a terasz fakonstrukcióit,
a róluk lógó díszeket,
a nyaraló lakóinak küszöb előtt található
vietnami papucsait, tornacipőit,
beengedem a testembe, majd pedig kiengedem
a nyaraló szobáit,
egyenként a berendezést, bútortatot,
a bennük heverők testét,
családom tagjait,
külön-külön minden végtagot és szervet,
a párás ajkakat,
az álomtól megfeszülő csukott szempárt,
és magukat az álmokat.
Tanewski-Silva külön könyvet szentelt
a természeti környezetnek,
így egyenként úszom oda a kert virágaihoz,
bokraihoz, fáihoz,
az elfogadás és odaadás teljességével
minden fűszálhoz,
miközben egyre tágítom a kört,
és már a kerítésen kívüli fehér törzsű nyírfa,
szil- és akácfa, a rengeteg erdei fenyő
kerül sorra.
Ha a bokorban nyulat,
a patakparton őzet, hódot,
ha a kerítés tövében kutyát, macskát találok,
fenyőn szajkót vagy örvös galambot,

magamba fogadom, majd elbocsátom őket.
Napról napra tágítom a kört,
figyelembe veszem a táj domborzatát,
a finoman elpergő homokot,
a homokban megbúvó szikes pozsgások
apró levélkéit,
a csalogányfüvet, sócserjét,
a leveleken megülő távoli gyárkémények porát.
Érzem és egymásra rakom a felsoroltak ízeit,
itt vannak a nyelvemen,
a sós, édes, keserű árnyalatai egymásra rakódnak.
Nemsokára felváltom és új perspektívákkal
bővítve a hal pozícióját
már lótuszülésben ülök,
és újra végigjáróm az utat még egyszer,
a lótusz illatán keresztül kapom meg és élem át
az előbb felsoroltak létezését,
a nyúl szőrszagát, a fenyő gyantaillatát,
a levelek felületén remegő identitást.
Következik a sas pozíció, a látásé,
ezt követi a csiga, a tapintásé,
és sorban, sorban mind –
reggel hétre, mire felkel a társaság,
éppen elvégzem a gyakorlatot.
Gavron szerint nemzetek azért hálnak ki
és olvadnak be,
mert saját létük otthonosságérzete
hosszú időre a kritikus pont alá süllyedt.
Vésztfőy szerint egy-egy nemzet életében
vannak helyzetek,
amikor az otthonosságérzet mélyen
a megengedhető szint alá süllyed,
ezeket traumaként őrzi
generációkon át az emlékezet.
Hasonló a helyzet az egyének életében is.
Vishavatangara amellet érvel,
hogy emberek néha egészen elképesztő
körülmények között is életben maradtak,
mert olyan, rejtett komponensekkel
rendelkeztek – család, gyerekek, művészet stb. –,
amelyek az életben maradás

legalább minimális feltételeit
képesek voltak biztosítani.
De a gyűlölet ölhet – fejezi be tanulmányát.
Al-Hurab ebből a szempontból
főleg a migráns diskurzusokat vizsgálta.
Mint mondja, a szokatlan éghajlat,
ételek, szokások,
például a szeretet kinyilvánításának
testi és nyelvi módozatai,
valamint a nyelvi félreértésekből adódó traumák
betegségeket okoznak,
s végső soron halálhoz vezetnek.
Ezért szívódnak fel az egyének
oly könnyen az eltérő éghajlat, kulturális környezet
és társadalmi szokások terében.
Specifikus formája ennek
a belső migráns alakja,
aki saját környezetében szembesül
az otthontalanság tapasztalatával –
lásd Fehér Felhő Nobel-díjas indián költőnő
számtalan nyelvre lefordított
legismertebb versét,
a Könnyek számolatlanult.